

ISSN—0207—4710

НОЈА РЧИМН

II НОЈАБР 1987

АВРОРА

ТҮЛКҮ ВӘ ГАРЫШГА

(Гыргыз халг нағылы)

Түлкү илэ Гарышга достлашыб, бирликдэ буғда экдилэр. Нијлэкэр Түлкү өзүнү хэстэлијэ вурду. Гарышга исэ сәһәрдән ахшамачан чалышды, зәмини сулајыб бечәрди.

Түлкү бөл мәнсул көрөндэ Гарышганы алдатмаг, тахылы өзүнэ көтүрмөк гәрарына кәлди.

— Эзиз достум Гарышга, мәнсулу ики јерэ бөлмөк нөјө лазымдыр ахы! Кәл, бирликдэ гачаг. Ким кими өтсө, гој тахыл онун олсун.

Гарышга фикирләшиб разылашды. Онлар јанашы дајандылар.

Түлкү гачмаға башлады. Гарышга фүрсәт тапыб онун гүјрүгүндә әјләшди. Онлар кери гајыданда Гарышга сычрајыб тахыл тыгынын үстүнә дүшдү вә гыштырды:

— Еј, Түлкү, нијә белә кечикмисән!

Түлкү тәәччүблөндү:

— Сән нә вәхт кәлиб чыхдын!

— Чохдан. Көрмүрсән, мән динчәлиб сакитләшмишәм. Сән исэ тәнкинәфәссән.

Түлкү бу јарышда удузду. Гарышга бүтүн мәнсулу јувасына дашыјыб хошбөхт јашамаға башлады. Түлкү исэ бүтүн гышы ач јашамаға мөчбүр олду.

МЕШӘДӘ БАЗАР

Гачын, тәләсин,
Ахы нә олуб, нә вар!
Ачылыб бу мешәнин
Таласында бир базар.
Мешәнин гучағындан,
Онун һәр бучағындан

Кәлир сатычылары,
Кәлир базара сары...
Јолка јанында јенә
Кирпи сатырды ијнә:
— Кәлин, јахына кәлин,
Ај бабалар, нәвәләр,

Горхмајын, бахын, билин,
Энтигәдир ијнәләр!
Түлкү гысыб бојнуну
Јелләдир гүјрүгуну...
Ова чыхыр кечәләр,
Инди сатыр базарда

Сары-сары чүчөләр...
Довшан гашгабаглыдыр,
Нәдир кәдәри, гәми!
Сатыр... чыхыр әлиндән
Ахы, көкү, кәләми!!
Ајы бағырыр бар-бар!

Филип МИРОНОВ

(Молдавија ССР)

Рәссам СӨРДАР

— Еј кәлин, сатырам бал...
Дады башгадыр балын,
Бујурун, кәлин, алын...
Кечиб јамач, дик, дәрә.
Базара кәлиб дөлә,
Гоз јохдур јувасында,
Гоз јохдур чантасында.

— Гоз сатырам, алын, гоз!
Гар-гар гышгырыр гарға,
Дөлә бүзүшүб бахыр
Гарғаја горха-горха...
О гарға әјләшдији

Будагдан гопа билмир.
Түтөк алмаг истәјир,
Ахтарыр, тапа билмир...
Бүлбүл сатмаз түтәји,
Бу түтөкдир үрәји...

Белә көзәл мешәдә,
Инди ким итәр, азар!!
Ачылыб гучағында
Һәј-күј долу шән базар!

Төрчүмө едени: Т. МАҺМУД

ПӘЛӘНК ВӘ ТҮЛКҮ

(Гачик халг нағылы)

Рәссам Әдис НАЧЫЈЕВ

Бир дәфә Түлкү мешәдә көзирди. Гәфлөтөн гаршысына Пәләнк чыхды. Горхмуш Түлкү гачмаға башлады. Пәләнк дә онун дадынча көтүрүлдү. Онун Түлкүјә чатмагына аз галмышды. Јолун бир учу учурума лирәнирди. Чарәсиз Түлкү дајанды вә ачыачы ағламаға башлады.

Пәләнк тәәччүблөндү вә сорушду:

— Ај Түлкү, нә үчүн аглајырсан?

— Ах, мән сәни көрән кими рәһмәтлик атаны хатырладым. О, чәсарәтли иди. Ән горхулу учурумун үстүндән белә горхмадан тулланырды. Еһ, јәгин ки, өмүрдә бир дә елә чәсарәтли тулланыш көрмөјөчәјәм.

Пәләнк һәр шеји, һәтта Түлкүнү тутуб јемәк истәдијини белә унутду. Керијә чакилиб јарғанын үстүндән тулланмаг истәди. Анчаг учурумун дибинә јыхылды.

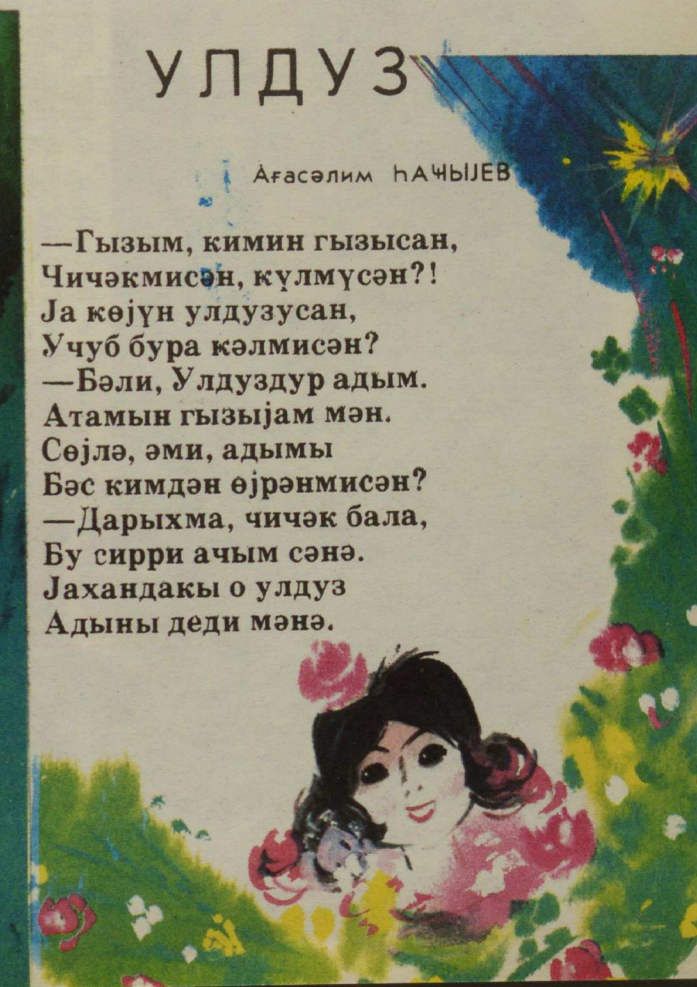
— Мән билирдим ки, белә олачаг! Сән өз атанлан чох-чох узагсан! — Нијлэкәр Түлкү буну дејиб архајын-архајын өз јолуна давам етди.

УЛДУЗ

Ағасәлим НАЧЫЈЕВ

— Гызым, кимин гызысан,
Чичәкмисән, күлмүсән?!
Ја көјүн улдузусан,
Учуб бура кәлмисән?
— Бәли, Улдуздур адым.
Атамын гызыјам мән.
Сөјлә, әми, адымы
Бәс кимдән өјрәнмисән?
— Дарыхма, чичәк бала,
Бу сирри ачым сәнә.
Јахандакы о улдуз
Адыны деди мәнә.

Мәһәppрәм ГАСЫМОВ

КҮЛҮШ

Бахыб күлә
Күлдү Күлүш,
Күлдән көзәл
Күлдү Күлүш.
Күлүш күлдү,
Бахан деди:

—Күлүшү күл
Күлүшүдү.
Ди кәл, Күлүш
Ағлајанда
Сојуг дүшдү,
Күл үшүдү.

Рәссам Јашар ЗЕЙНАЛОВ

ДЭМИРЧИ

Камејша КАЗИМИР
(Белорусија)

Алгыш бу гүдрәтинә,
Алгыш, мин дәфә алгыш!
Јорулмаг билмәјирсән
Ај дәмйрчи, баһар, гыш.
Чәкичини елә ки,
Галдырыб ендирирсән,
Бир-ики, ағ релсләри
Һазыр еләјирсән сән.

Дөјүб вермисән мәнә
Бу бумбуз чығырлары,
Вермисән бу чајлары.
Әритмисән одунла
Көр нечә гышы, гары.

Иликләрә ишләјир
Сојуг күләјин сәнин.
Ағ аловла алышыр
Бузлу күрәјин сәнин.
Шахта-дәмйрчи, гәлбим
Сәнә вурулуб мәнйм.
Сағ ол, чәкмәмин алты
Шахта-буз олуб мәнйм.

Ағ дона бүрүнүбдүр
Јашыл дүзләр, мешәләр.
Әлинлә бәзәнибдир
Бу лаләзар кушәләр.

Бу көзләрлә данышыр
Ағаран будагларын.
Бузлу күрклә өртмүсән
Үстүнү бу дағларын...

Рәссам Илгар МЕНДИЈЕВ

КӨЈ ИШЫГ...

Көј ишыг јаларса,
зәмидә әкәр,
Демәк фырлана чаг
индичә төкәр.
Һазырдыр комбајн —
ишә дүшәчәк,
Тахыл јетишибдир,
јығылсын кәрәк.
Көј ишыг јанырса
тарлада әкәр,
Дајанмаг олармы
бу анда мәкәр?
Һазырдыр комбајн,
ишә дүшәчәк,
Памбыг ачылыбдыр,
јығылсын кәрәк.
Гәрәнфил рәнкли
бу ишыг —
Јарашыг.
Һәлә бах, јанырса,
мави,
Көј ишыг,
Јол верир, демәли,
Һазыр
Мәһсула.
Машынлар дүшүрләр
бирбәбир
Јола...

Тәрчүмә едәни: Рамиз НҮЈДӘР.

ДӘЈИРМАНЧЫ НӘ ЕДИР?

Анатоли ГРИГОРУК
(Украјна)

— Сәнин севимли јерин
Нијә дәјирман олду?
— Бәс билмирсиз ки, орда
Тахыл да, ун да болду?!
— Ај сичан, дәјирманчы
Дәјирманда нә едир?
— Сәһәрдән ахшамачан
Мәнймчүн ун үјүдүр.

Тәрчүмә едәни: Рафиг ЈУСИФОВЛУ

ЧОБАН НӘБИ

Мәчнун КӨЈЧӘЛИ

О, һамыдан габаг кәләр
Бәнәвшәнин көрүшүнә,
Очаг чатар, ағ сүрүсү
Јајыланда дағ дөшүнә.
Ағылларда раһат-раһат
Көвшәјәндә гојун-гузу,
Чобан Нәби јуху билмәз,
Көрүнүнчә дан улдузу.
Кечә кечәр, һејран галар
Булагларын нәғмәсинә.
Улдузлардан бири дүшүб,
Гонар онун синәсинә.

Рәссам Назим МӘММӘДОВ

Абди ШЫНБАТЫРОВ
(Газахыстан)

Рәссам Әлиаға МӘММӘДОВ

Әскәр мәктәбдән кефсиз гајытмышды. Бабасы буну о саат хисс етди вә нәвәсиндән сорушду:

— Әскәрчан, бу күн нечә алмысан?

— Дөрд, бабачан...

Ағсаггал шүбһәләнсә дә күндәлик кәс-тәрмәји тәләб етмәди. Чүнки Әскәр һеч вахт она дан демәмишди.

Оғлан бабасынын јанында чох дајана билмәди. Тәләсик евдән чыхды. Гоча исә өз ишине ара вериб динчәлмәк истәди. Елә бу вахт онун нәвәси Рејһан да мәктәбдән гајытды. Һәмишә олдуғу кими меһрибанлыгла бабасыны гучаглады.

Баба Әскәрин кефсиз көрүнмәсиндән, тәләсик һәјәтә гачмасындан данышды.

— Ој, баба, јәгин ки, бу, сәбәбсиз дејил. Онун нечә алдығыны сорушдунму?

— Деди ки, дөрд алыб.

Елә бу вахт Әскәр дә евә гајытды.

— Бу күн нијә кефин јохдур? — Рејһан чох чидди сәслә ондан сорушду.

Әскәрин дили топуг вурду:

— Мән... мән бу күн... Бириси күн мүтләг гијмәтими дүзәлдәчәјәм.

— Бәс елә исә нијә бабаја јалан деми-сэн?

Әскәрин көзләри јашла долду. О, севимли бабасыны алдатдығы үчүн бәрк пешман олмушду.

Баба Рејһана деди:

— Гызым, јалныз ағыллы, дүшүнчәли адамлар өз сәһвләрини бојунларына алырлар. Гардашыны даһа данлама.

Сонра баба үзүнү Әскәрә тутду:

— Оғлум, һеч вахт јалан данышма! Әскәр анд ичди ки, бир дә дилинә јалан сөз кәтирмәјәчәк.

Төрчүмә едәни: Р. ӘЛИЈЕВ